

Německé nakladatelství Language Science Press vydalo v loňském roce mezinárodní sborník s názvem *Quality Aspects in Institutional Translation (Aspekty kvality v institucionálním překladu)*, jehož editory jsou T. Svoboda, Ľ. Bielová a K. Łoboda. Nepříliš rozsáhlý, ale vysoce zajímavý a přínosný sborník přináší osm příspěvků na téma kvality v oblasti institucionálního překladu, tedy téma, které bylo doposud značně opomíjeno. Zabývá se jím z hlediska teoretického i praktického, autoři jsou akademickými pracovníky a zaměstnanci překladatelských institucí Evropské unie.

Editoři sborníku v úvodu (s. 1–13) definují institucionální překlad po Shäffnerově vzoru jako překlad kolektivní, anonymní a standardizovaný, vznikající v určité organizaci či pro určitou organizaci. Zároveň předesílají, že následující příspěvky se budou týkat jak problematiky zajišťování kvality překladu již v procesu jeho vzniku, tak problematiky posuzování kvality výsledného produktu.

První dvě kapitoly se zaměřují na teoretická východiska kvality institucionálního překladu, již zde se ovšem uplatňují poznatky z fungování významných mezinárodních institucí. Sonia Vandepitteová ve svém příspěvku *Translation Product Quality: A Conceptual Analysis (Kvalita produktu překladu: pojmová analýza)* (s. 15–29) shrnuje kritéria pro hodnocení kvality, jež vycházejí jak z teorie, tak praxe, a vytváří vlastní systém hodnotících kritérií. Lucja Bielová navazuje příspěvkem *Quality in Institutional EU translation: Parameters, policies and practices (Kvalita v institucionálních překladu EU: parametry, pravidla a praxe)* (s. 31–57), v němž analyzuje pravidla pro překlad i hodnocení překladů v institucích Evropské unie a porovnává je s relevantními teoriemi, přičemž se neomezuje pouze na textovou rovinu, ale také na rovinu procesní, a dospívá mimo jiné k závěru, že Evropská unie klade na kvalitu překladu čím dál větší důraz.

Další čtyři příspěvky se týkají vybraných aspektů kvality překladu. Fernando Prieto Ramos v kapitole *The Evolving Role of Institutional Translation Service Managers in Quality Assurance: Profiles and Challenges (Proměňující se role manažerů institucionálních překladatelských služeb v oblasti zajišťování kvality: profily a výzvy)* (s. 59–73) zkoumá očekávání, jaká jsou kladena na výše postavené manažery v institucích zajišťujících překlady, a možnosti těchto manažerů při ovlivňování kvality překladu na všech jeho rovinách. Upozorňuje na souvislosti s vývojem překladu obecně i institucionálního překladu jako takového, a na základě rozhovorů a komparace praxe v různých mezivládních a nadnárodních organizacích pak navrhuje správné vyvážení překladatelských a manažerských dovedností potřebných pro management kvality překladů. Dalším zkoumaným aspektem jsou manuály a příručky, jimž se na příkladu Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise (DGT) věnuje Tomáš Svoboda v příspěvku *Translation Manuals and Style Guides as Quality Assurance Indicators: The Case of the European Commission's Directorate-General for Translation (Manuály a příručky stylu pro překladatele jako indikátory zajišťování kvality: příklad Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise)* (s. 75–107). Na základě analýzy všech čtyřiařiceti jazykových verzí příruček DGT dospívá autor k závěru, že kvalita překladu je na institucionální úrovni do značné míry posuzovaná právě na základě toho, nakolik se výsledný produkt drží příruček a manuálů, a upozorňuje na potřebu dalšího výzkumu v této oblasti. Karolina Stefaniaková poté v příspěvku

Terminology Work in the European Commission: Ensuring High-Quality Translation in a Multilingual Environment (Práce s terminologií v Evropské komisi: jak zajistit vysokou kvalitu překladu v multijazykovém prostředí) (s. 109–121) popisuje, co obnáší její práce terminoložky téhož ředitelství – co se od ní a jejího týmu očekává, jak probíhá spolupráce s překladateli, jak se v Evropské unii utváří terminologie a jaká je její vazba na hodnocení kvality překladů. Také poslední kapitola této části sborníku se týká DGT, tentokrát z hlediska hodnocení outsourcovaných překladů. Ingemar Strandvik ve svém příspěvku *Evaluation of Outsourced Translations. State of Play in the European Commission's Directorate-General for Translation (DGT) (Hodnocení outsourcovaných překladů: Současný stav na Generálním ředitelství pro překlady Evropské komise [DGT])* (s. 123–137) vychází z vlastní praxe na DGT: popisuje nástroje používané při hodnocení i samotnou hodnoticí stupnici, vysvětluje rizika spojená se zadáváním překladů externím subjektům a zejména poukazuje na nedostatek empirických výzkumů, které by ve výsledku mohly usnadnit hodnocení i redukovat potenciální hrozby.

Poslední dva příspěvky již vycházejí čistě z praxe několika překladatelů pracujících pro orgány Evropské unie. Jan Hanzl a John Beaven v kapitole *Quality Assurance at the Council of the EU's Translation Service (Zajišťování kvality v Překladatelské službě Rady EU)* (s. 139–153) popisují základní měřítka kvality v tomto orgánu, a to jak z hlediska jazykového a technického, tak z hlediska dodržování mnohdy šibeničních termínů. Dariusz Koźbial pak ve svém příspěvku *Two-Tiered Approach to Quality Assurance in Legal Translation at the Court of Justice of the European Union (Dvouúrovňový přístup k zajišťování kvality právních překladů na Evropském soudním dvoře)* (s. 155–174) poukazuje na provázanost dvou pilířů kvality tohoto typu překladů, tedy lidských zdrojů a pracovních postupů.

Jak je patrné z výše uvedeného, recenzovaný sborník je v mnoha ohledech jedinečný. Již samotná oblast institucionálního překladu by si zasloužila vyšší míru pozornosti, o aspektech kvality ani nemluvě. Systematicky koncipovaný sborník nabízí vhled do stávající praxe zejména v Evropské unii, identifikuje otázky, kterým by se v budoucnu bylo záhodno věnovat, a otevírá tak široké možnosti pro další výzkumníky. Díky různému odbornému zázemí autorů je kniha přínosná jak pro akademiky, tak pro překladatele a manažery pohybující se v prostředí institucionálního překladu i zájemce o tyto pozice.

Tereza Marková

<https://doi.org/10.14712/24646830.2018.27>